

SOCIAL AND BEHAVIORAL SCIENCES

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.8.1.15>

W SPRAWIE WYNIKÓW APROBATY AUTORSKIEGO PROGRAMU KSZTAŁTOWANIA KOMPETENCJI EMOCJONALNYCH PRZYSZŁYCH PSYCHOLOGÓW ZA POMOCĄ TECHNOLOGII COACHINGOWYCH

Yuliya Gichko

aspirantka Katedry Psychologii

Humańskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego imienia Pawła Tyczyny, (Kijów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-1251-1129

e-mail: 245440ss@gmail.com

Adnotacja. W artykule omówiono główne wyniki aprobaty autorskiej programu kształtowania kompetencji emocjonalnych u przyszłych psychologów za pomocą technologii coachingu. Struktura zajęć w ramach programu autorskiego odtwarza model kompetencji emocjonalnych w kierunkach takich jak samoświadomość i samoregulacja, poznawanie innych i wpływanie na emocje innych. Wdrożenie technologii coachingu w procesie eksperymentu pozwala tworzyć takie elementy kompetencji emocjonalnych przyszłego psychologa, jak samoświadomość, samokontrola, wrażliwość emocjonalna, zarządzanie relacjami. Ta technologia pozwoliła zwiększyć poziom ukształtowania kompetencji emocjonalnych ograniczonych jej głównymi kryteriami. W wyniku aprobaty autorskiej technologii kształtowania kompetencji emocjonalnych za pomocą coachingu obserwuje się dynamikę wzrostu ogólnego poziomu kompetencji emocjonalnych. Analiza statystyczna danych potwierdza skuteczność eksperymentu, dzięki czemu można argumentować o skuteczności coachingu jako technologii kształtowania kompetencji emocjonalnych przyszłych psychologów.

Słowa kluczowe: kompetencje emocjonalne; technologia coachingu; przyszły psycholog; samoświadomość; samoregulacja; poznanie innych; wpływ na emocje innych.

ON THE RESULTS OF APPROVAL OF THE AUTHOR'S PROGRAM OF FORMATION OF EMOTIONAL COMPETENCE OF FUTURE PSYCHOLOGISTS BY COACH-TECHNO

Yuliya Gichko

Postgraduate Student at the Department of Psychology

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University (Uman, Cherkasy region, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-1251-1129

e-mail: 245440ss@gmail.com

Abstract. The article discusses the main results of approbation of the author's program of formation of emotional competence in future psychologists by means of coaching technologies. The structure of classes within the author's program reproduces the model of emotional competence in such areas as self-knowledge and self-regulation, knowledge of others and the impact on the emotions of others. The implementation of coaching technology in the process of experiment allows to form such elements of emotional competence of the future psychologist as self-awareness, self-control, emotional sensitivity, relationship management. This technology allowed to increase the level of formation of emotional competence of the subjects according to its main criteria. As a result of approbation of the author's technology of formation of emotional competence by means of coaching the dynamics of increase of the general level of emotional competence is observed. Statistical analysis of the data confirms the effectiveness of the experiment, which is why we can say about the effectiveness of coaching as a technology for the formation of emotional competence of future psychologists.

Key words: emotional competence, coach technology, future psychologist, self-knowledge, self-regulation, cognition of others, influence on the emotions of others.

ЩОДО РЕЗУЛЬТАТІВ АПРОБАЦІЇ АВТОРСЬКОЇ ПРОГРАМИ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ЗАСОБАМИ КОУЧ-ТЕХНОЛОГІЙ

Юлія Гичко

аспірантка кафедри психології

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

(Умань, Черкаська область, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-1251-1129

e-mail: 245440ss@gmail.com

Анотація. У статті обговорюються основні результати апробації авторської програми формування емоційної компетентності у майбутніх психологів засобами коуч-технологій. Структура занять у межах авторської програми відтворює модель емоційної компетентності за такими напрямками, як самопізнання і саморегуляція, пізнання інших і вплив на емоції інших. Реалізація технології коучингу у процесі експерименту дозволяє сформувати такі елементи емоційної компетентності майбутнього психолога: самосвідомість, самоконтроль, емоційну чуйність, управління відносинами. Зазначена технологія дозволила підвищити рівень сформованості емоційної компетентності обстежуваних за її основними критеріями. Внаслідок апробації авторської технології формування емоційної компетентності засобами коучингу спостерігається динаміка підвищення загального рівня емоційної компетентності. Статистичний аналіз даних підтверджує результативність експерименту, тож можна стверджувати про ефективність коучингу як технології формування емоційної компетентності майбутніх психологів.

Ключові слова: емоційна компетентність, коуч-технології, майбутній психолог, самопізнання, саморегуляція, пізнання інших, вплив на емоції інших.

Вступ. Емоційна компетентність є інтегральною властивістю особистості, що забезпечує оптимальний рівень її психічного здоров'я та функціонування. Це дозволяє розглядати її як системну властивість особистості, яка містить навички рефлексії, саморегуляції, емпатії й експресивності; виявляється у готовності та здатності людини гнучко управляти емоційними реакціями, як власними, так і інших людей, адекватно до ситуацій та умов, що змінюються. Емоційна компетентність передбачає цілісний і прогресивний розвиток емоційної сфери особистості та становить сукупність знань, умінь і навичок, які дозволяють адекватно діяти на основі обробки усієї емоційної інформації. Вона збагачує досвід особистості, сприяє швидкому аналізу емоціогенних ситуацій. Високий рівень розвитку зазначених складників емоційної компетентності є найважливішими чинниками збереження та підтримки психічного здоров'я особистості, ключовими характеристиками якого є стресостійкість, баланс (гармонія) та духовність (Зарицька, Борисенко, 2017: 242–243). До сфери емоційних компетентностей особистості майбутнього психолога, його професійно значущих і системних властивостей особистості належать навички рефлексії та саморегуляції, оптимальний рівень емпатії й експресивності, а також захопленість власною справою, чуйність, щирість, спокій, врівноваженість, емоційна стабільність.

Основна частина. Коучинг розглядається як засіб саморозвитку особистості взагалі й емоційної компетентності зокрема (Козлова, 2019: 304–305). Цей аспект його використання висвітлено у роботах М. Аткинсона, М. Дауні, Р. Мей, Дж. Уйтмора, О.А. Гавриша, Я.М. Гібнер, В. Гурієвської, Л.Є. Довгань, І.М. Крейдич, О. Марцінківської, М. Фіжік, Н.В. Семенченко та багатьох інших. Дослідження можливостей застосування коуч-технологій в освіті, у роботі зі студентами поширені не так широко, і тут можна виокремити праці В. Бережної, Н.В. Зеленко, Ю.Ю. Ковалевої, О.Б. Козлової, Ю.Б. Кострової, О.В. Кульоміної, О.Ю. Шибаршина та ін.

Коучинг як теорія і технологія порівняно недавно поширився за кордоном, охопивши багато сфер життя суспільства. З'явилися зарубіжні й українські роботи про можливість застосування його в освіті (Єфімова, Жицька, 2017; Зеленко, Ковальова, 2018). Місія коучингу полягає у підтримці розвитку особистості учасників освітнього процесу, досягненні найкращих результатів у професійній діяльності (Кулеміна, 2018: 35). Цей підхід принципово відрізняється від традиційних педагогічних технологій, заснованих на передачі знань, вмінь, навичок і досвіду.

Створення коучинг-середовища у закладі вищої освіти дозволяє працювати з майбутніми психологами у форматі практико-орієнтованого підходу, апелюючи до власного досвіду, створювати нові, більш ефективні моделі педагогічної взаємодії через використання творчого потенціалу (Кострова, Шибаршина, 2019: 27–28). У процесі планування навчальних заходів до структури занять із ними включаються техніки з тайм-менеджменту, релаксаційні вправи, рольові ігри, елементи метафоричної справи-гри, техніки візуалізації та тимблдингу. Це дозволяє майбутнім психологам виходити на більш високий професійний рівень, який відповідає сучасним освітнім стандартам і передбачає високий рівень сформованості емоційної компетентності.

Мета дослідження – апробація програми формування емоційної компетентності майбутніх психологів засобами коуч-технологій.

Результати. Програма коучингу, розроблена відповідно до моделі формування емоційної компетентності, регулює етапи та терміни вирішення поставлених завдань. Авторська програма формування емоційної компетентності майбутніх психологів у процесі коучингу базується на меті, завданнях, змісті та технології реалізації, а також на необхідних показниках оцінки ефективності роботи з її формування. В основі програми – етапи реалізації коучингу: вступна сесія коучингу (мета, завдання, мотивація); демонстрація нових навичок: аналіз і пошук ресурсів (коуч-сесії – особисті та групові), демонстрація змінених навичок; завершальна сесія коучингу.

Мета програми: сформувати емоційну компетентність майбутніх психологів на основі технології коучингу. Завдання: розробити план і тематику занять; визначити технології досягнення поставлених цілей; озброїти здобувачів вищої освіти (далі – здобувачів) необхідними засобами саморозвитку; визначити ефективність реалізації технологій коучингу.

В основу роботи покладено ідеї Програми Чистої Перемоги Т. Леонарда за чотирма напрямками розвитку емоційної компетентності, такими як: самопізнання + управління власними емоціями + відносини з іншими + вплив на емоції інших. Структура занять відтворює прийняту більшістю дослідників модель емоційної компетентності за такими напрямами, як самопізнання і саморегуляція, пізнання інших і вплив на емоції інших. Програма складається із 6 пунктів, виконання яких забезпечує необхідну динаміку і прогрес у формуванні емоційної компетентності.

1-й етап. Вступна сесія коучингу. Заняття 1. Знайомство. Діагностика емоційної компетентності. Заняття 2. Визначення стратегії та перспектив. Результат – визначення рівня емоційної компетентності. Планування власного розвитку.

2-й етап. Демонстрація нових навичок: аналіз і пошук ресурсів (коуч-сесії – особисті та групові), демонстрація змінених навичок. Заняття 3. Демонстрація навичок (коуч-сесії – особисті та групові). Заняття 4. Аналіз і пошук нових ресурсів. Заняття 5. Завдання. Питання. Список можливостей. Результат – реалізація запланованого особистісного зростання. Оволодіння компетенціями у сфері самопізнання та саморегуляції.

3-й етап. Завершальна сесія коучингу. Заняття 6. План дій, розподіл відповідальності. Система мотиваційних заходів, необхідні ресурси і т. п. Результат – реалізація компетенцій на практиці. Просування у саморозвитку.

4-й етап. Вступна сесія коучингу. Заняття 7. Взаємодія з оточуючими: пізнання оточуючих. Заняття 8. Розуміння себе через зворотний зв'язок. Результат – визначення основних пріоритетів розвитку у процесі взаємодії з оточуючими.

5-й етап. Демонстрація нових навичок: аналіз і пошук ресурсів (коуч-сесії – особисті та групові). Заняття 9. Вплив на оточуючих. Заняття 10. Відносини з оточуючими. Заняття 11. Управління емоціями. Результат – оволодіння компетенціями впливу на оточуючих і пізнання оточуючих.

6. Завершальна сесія коучингу. Заняття 12. Аналіз результатів коучингу. Результат – втілення компетенцій у діяльності. Оцінка досягнутого рівня емоційної компетентності.

Програма може бути як реалізована у межах спецкурсу, так і інтегрована у навчальний курс людиноцентрированої дисципліни, що вивчає відносини між людьми, наприклад, «конфліктології», «психологічного консультування». Аналізується зміст курсу, виокремлюються розділи курсу, у межах яких формування емоційної компетентності засобами коучингу було би найбільш актуальним. На цих розділах робиться акцент у процесі навчання. Фактично коучинг як технологія використовується на кожному занятті з метою ініціації саморозвитку здобувачів.

Структура роботи зі здобувачами у процесі реалізації авторської програми:

1. Визначення завдань і цілей (розстановка цільових орієнтирів, пріоритетів); дослідження поточної ситуації (визначення наявних ресурсів та обмежень). Коуч намагається зрозуміти поточну ситуацію (проблему), ставлячи питання й активно слухаючи. Здобувач досліджує ситуацію і власне ставлення до неї спільно з коучем.

2. Визначення внутрішніх і зовнішніх перешкод на шляху до результату. Коуч намагається зрозуміти, що заважає здобувачу вищої освіти у досягненні мети і допомагає йому в усвідомленні та дослідженні перешкод. Здобувач досліджує власні внутрішні та зовнішні перешкоди.

3. Вироблення й аналіз можливостей для подолання перешкод. Коуч ставить питання і використовує інші методи, що спонукають здобувача до пошуку рішень і подолання обмежень. Здобувач досліджує можливості для подолання перешкод.

4. Вибір конкретного варіанту дій і складання плану. Коуч допомагає здобувачеві в аналізі можливостей. Здобувач аналізує можливості, обирає конкретний варіант і складає план дій. Коуч і здобувач домовляються про те, що конкретно має бути зроблено до наступної зустрічі (на певний термін).

Результати діагностики емоційної компетентності здобувачів на констатувальному етапі експерименту отримано за допомогою методики діагностики емоційної компетентності (автор М.О. Манойлова). Наведені результати згруповано відповідно до визначених рівнями розвитку емоційної компетентності здобувачів. Для зручності інтерпретації результатів діагностики визначено такі рівні сформованості емоційної компетентності респондентів (табл. 1).

Окремі шкали у методиці представлено самосвідомістю (здатністю усвідомлювати власні емоції), самоконтролем (здатністю керувати власними емоціями), соціальною чуйністю (здатністю усвідомлювати емоції інших) та управлінськими відносинами (здатністю впливати на емоції інших).

На початок експериментальної роботи у групі обстежуваних переважає середній рівень розвитку емоційної компетентності як за окремими елементами (відповідними шкалами «самосвідомість», «самоконтроль», «соціальна чуйність», «управлінські відносини»), так і за інтегральними шкалами («внутрішній компонент», «зовнішній компонент» емоційної компетентності) та загальним показником емоційної компетентності обстежуваних. Представлений аналіз доповнено результатами статистичної обробки отриманих даних. Результати кореляційного аналізу за основними компонентами емоційної компетентності студентів на констатувальному етапі експерименту подано у табл. 2.

Таблиця 1

Визначені рівні сформованості емоційної компетентності респондентів

Рівні	Шкали		Підсумковий показник
	Окремі шкали	Інтегральні шкали	
високий	7; 15	14; 30	29; 59
середній	-7; 6	-15; 13	-29; 26
низький	-15; -8	-30; -16	-59; -28

Таблиця 2

Результати кореляційного аналізу за основними компонентами емоційної компетентності здобувачів (констатувальний етап експерименту)

Рівні	Критерії			
	Самосвідомість	Самоконтроль	Соціальна чуйність	Управління відносинами
Самосвідомість	1,00	0,18	0,02	0,15
Самоконтроль	0,18	1,00	0,22	0,06
Соціальна чуйність	0,02	0,22	1,00	0,08
Управління відносинами	0,15	0,06	0,08	1,00

Матриця кореляцій свідчить про відсутність статистично значущих залежностей між елементами емоційної компетентності студентів (достовірність обчислень 0,95). Результати діагностики на початок експерименту дозволяють зробити висновок про недостатній рівень сформованості емоційної компетентності переважної більшості обстежуваних і, отже, про необхідність і доцільність проведення експериментальної роботи.

За підсумками формувального етапу експерименту здійснено повторну діагностику емоційної компетентності здобувачів. Отримані результати свідчать про позитивну динаміку основних показників емоційної компетентності. Наведені у таблицях результати переконують у тому, що за підсумками експериментальної роботи у групі обстежуваних починає переважати високий рівень розвитку емоційної компетентності за такими елементами, як «самосвідомість» (56,2%) і «самоконтроль» (58,4%). За показниками критеріїв «соціальна чуйність» та «управління відносинами» знизилися значення середнього (з 77,9% до 51,7% і з 82,8% до 63,5% відповідно), а також підвищилися значення високого рівнів (із 22,1% до 48,6% і з 17,2% до 36,5% відповідно). Результати діагностики на контрольному етапі експерименту основних елементів емоційної компетентності представлені в табл. 3, а інтегральних показників емоційної компетентності – у табл. 4.

Таблиця 3

Результати діагностики основних елементів емоційної компетентності на констатувальному і контрольному етапах експерименту

Рівні	Критерії							
	Самосвідомість		Самоконтроль		Соціальна чуйність		Управління відносинами	
	конст.	контр.	конст.	контр.	конст.	контр.	конст.	контр.
високий	12,4%	56,2%	14,5%	58,4%	22,1%	48,6%	17,2%	36,5%
середній	87,6%	43,8%	85,5%	41,6%	77,9%	51,7%	82,8%	63,5%

Виявлено тенденції, характерні і для інтегральних шкал («внутрішній компонент», «зовнішній компонент» емоційної компетентності), і для загального показника емоційної компетентності обстежуваних. Відзначається значне підвищення рівня сформованості зовнішнього і внутрішнього компонентів емоційної

компетентності.

Таблиця 4

Результати діагностики інтегральних показників емоційної компетентності на констатувальному і контрольному етапах експерименту

Рівні	Критерії					
	Внутрішній компонент ЕК		Зовнішній компонент ЕК		Загальний показник ЕК	
	конст.	контр.	конст.	контр.	конст.	контр.
високий	7,5%	46,4%	9,7%	61,2%	2,5%	38,4%
середній	92,5%	53,6%	90,3%	38,8%	97,5%	61,6%

Порівняння результатів діагностики емоційної компетентності здобувачів за підсумками проведення експерименту виявило такі тенденції: характерний для усіх компонентів емоційної компетентності здобувачів приріст значення високого рівня і зниження вираженості показників середнього рівня (табл. 5, 6).

Таблиця 5

Порівняння результатів діагностики за основними компонентами емоційної компетентності здобувачів (констатувальний (до) і контрольний (після) етапи експерименту)

Рівні	Критерії							
	Самосвідомість		Самоконтроль		Соціальна чуйність		Управління відносинами	
	до	після	до	після	до	після	до	після
високий	12,4%	56,2%	14,5%	58,6%	22,1%	48,6%	17,2%	36,7%
середній	87,6%	43,8%	85,5%	41,4%	77,9%	51,7%	82,8%	63,3%

Таблиця 6

Результати діагностики інтегральних показників емоційної компетентності (констатувальний і контрольний етапи експерименту)

Рівні	Критерії					
	Внутрішній компонент ЕК		Зовнішній компонент ЕК		Загальний показник ЕК	
	до	після	до	після	до	після
високий	7,5%	46,4%	9,6%	61,2%	2,6%	39,1%
середній	92,5%	53,6%	90,4%	38,8%	97,4%	60,9%

Таким чином, результати експериментальної роботи переконують в ефективності розробленої програми реалізації авторської програми у роботі зі здобувачами. Значущість отриманих результатів підтверджується даними статистичного аналізу. Зокрема, у підсумкових даних виявлено стійкі зв'язки між усіма компонентами емоційної компетентності здобувачів, чого не було до експериментальної роботи ($p = 0,95$) (табл. 7).

Таблиця 7

Дані кореляційного аналізу за основними компонентами емоційної компетентності здобувачів (контрольний етап експерименту)

Рівні	Критерії			
	Самосвідомість	Самоконтроль	Соціальна чуйність	Управління відносинами
Самосвідомість	1,00	0,41	0,48	0,32
Самоконтроль	0,41	1,00	0,42	0,33
Соціальна чуйність	0,48	0,42	1,00	0,37
Управління відносинами	0,32	0,33	0,37	1,00

Таким чином, на підставі результатів експерименту можна стверджувати про ефективність проведеної роботи. Констатувальний етап експерименту виявив відсутність достовірних кореляцій між компонентами емоційної компетентності обстежуваних, переважання середнього рівня за усіма шкалами, інтегральним показником і показниками її сформованості. Проведена робота у межах формульованого етапу експерименту дозволила суттєво підвищити рівень сформованості основних компонентів емоційної компетентності

(самосвідомості, самоконтролю, соціальної чуйності, управління відносинами), а також підвищити рівень зовнішнього та внутрішнього компонентів і підсумкового показника емоційної компетентності здобувачів.

Статистичний аналіз даних підтверджує результативність експерименту: встановлено достовірні кореляційні зв'язки між усіма елементами емоційної компетентності за результатами експерименту; виявлено достовірні відмінності між показниками діагностики на констатувальному і контрольному етапах експерименту за усіма елементами емоційної компетентності.

Впровадження коучингу формування емоційної компетентності здійснювалось на підставі розробленого методичного посібника. На початковому етапі експерименту характерним є переважання у здобувачів середнього рівня сформованості основних компонентів емоційної компетентності (самосвідомості, самоконтролю, соціальної чуйності, управління відносинами). Проведена робота з упровадження коучингу у навчальний процес дозволила змінити основні показники та підвищити загальний рівень емоційної компетентності здобувачів (табл. 8).

Таблиця 8

Результати діагностики основних елементів емоційної компетентності до і після впровадження коучинг-технології

Рівні	Критерії							
	Самосвідомість		Самоконтроль		Соціальна чуйність		Управління відносинами	
	до	після	до	після	до	після	до	після
високий	21,7%	56,9%	10,7%	48,7%	18,8%	45,7%	29,8%	59,8%
середній	78,3%	43,1%	89,3%	51,3%	81,2%	54,3%	70,2%	40,2%

Загалом за підсумками роботи показники самосвідомості змінилися у бік збільшення високого рівня на 35,2%, самоконтролю – на 38,0%, соціальної чуйності – на 26,9%, управління відносинами – на 30,0%. Таким чином, впровадження коучингу у навчальний процес на основі розробленого методичного забезпечення (навчально-методичного посібника та рекомендацій) підтверджує експериментальні дані та свідчить про ефективність запропонованої технології формування емоційної компетентності.

Висновки. Коучинг-формування емоційної компетентності дозволяє допомогти здобувачу побачити самого себе в аспекті вузького погляду на проблему; позначити додаткові перспективи; увійти у різні перспективи; зробити вибір; скласти план, орієнтований на конкретну ситуацію; інтеріоризувати план і взяти на себе відповідальність; діяти відповідно до цього плану.

Авторська технологія формування емоційної компетентності майбутнього психолога у процесі коучингу містить вступну сесію коучингу (знайомство, визначення стратегії та перспектив); демонстрацію навичок, аналіз і пошук нових ресурсів (коуч-сесії – особисті та групові); завершальну сесію коучингу (план дій, відповідальних, систему мотиваційних заходів, необхідні ресурси і т. п.).

Реалізація технології коучингу у процесі експерименту дозволяє сформувати такі елементи емоційної компетентності майбутнього психолога: самосвідомість, самоконтроль, емоційну чуйність, управління відносинами. Ці елементи визначають інтегральні показники – внутрішні та зовнішні компоненти емоційної компетентності. Ця технологія дозволила підвищити рівень сформованості емоційної компетентності обстежуваних за її основними критеріями – самосвідомістю, самоконтролем, емоційною чуйністю, управління відносинами. Ці критерії визначають внутрішні та зовнішні компоненти емоційної компетентності, з яких складається загальний рівень емоційної компетентності.

Динаміка підвищення загального рівня емоційної компетентності спостерігається як внаслідок апробації авторської технології формування емоційної компетентності засобами коучингу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (показники зовнішнього і внутрішнього компонентів емоційної компетентності обстежуваних підвищилися більш, ніж на 30% кожен), так і за підсумками впровадження авторської технології (показники самосвідомості та самоконтролю вирости більш, ніж на 35%; соціальної чуйності й управління відносинами – більш, ніж на 26%). Статистичний аналіз даних підтверджує результативність експерименту. На підставі цих даних можна стверджувати про ефективність коучингу як технології формування емоційної компетентності майбутніх психологів.

Список використаних джерел:

1. Єфімова О.М., Жицька С.А. Коучинг як складова особистісно-орієнтованого навчання у професійній підготовці студентів вищих навчальних закладів. *Журнал «Науковий огляд»*. № 4 (36). 2017. С. 1–10.
2. Зарицька В.В., Борисенко В.М. Емоційна компетентність як детермінантна складова професійного становлення фахівців соціономічного напрямку. *Молодий вчений*. № 4 (44). 2017. С. 241–245.
3. Зеленко Н.В., Ковалева Ю.Ю. Коучинг как инновационная технология управления индивидуально-личностным развитием обучающихся. *Технологическо-экономическое образование*. 2018. № 9. С. 23–27.
4. Козлова Е.Б. Изучение возможностей применения коуч-технологий в образовании как средство саморазвития личности магистрантов психолого-педагогического направления подготовки. *Психология. Историко-критические обзоры и современные исследования*. 2019. Т. 8. № 1А. С. 304–312.

5. Кострова Ю.Б., Шибаршина О.Ю. Коучинг как инновационная образовательная технология. *Образовательные ресурсы и технологии*. 2019. № 2 (27). С. 27–32.
6. Кулемина Е.В. Коучинг – эффективная технология психолого-педагогического сопровождения учащихся. *Психология учебной и профессиональной деятельности*. Новосибирск: Общество с ограниченной ответственностью «Академиздат», 2018. С. 34–38.

References:

1. Jefimova O.M., Zhyc'ka S.A. (2017) Kouchyng jak skladova osobystisno-orijentovanogo navchannja u profesijnij pidgotovci studentiv vyshhyh navchal'nyh zakladiv [Coaching as a component of personality-oriented education in the professional training of students of higher educational institutions]. *Zhurnal "Naukovyj ogljad"*. № 4 (36). S. 1–10 (in Ukrainian).
2. Zaryc'ka V.V., Borysenko V.M. *Emocijna kompetentnist' jak determinantna ckladova profecijnogo ctanovlennja fakhivciv socionomichnogo naprjamu* [Emotional competence as determine constituent of the professional becoming of specialists of socionomical straight]. *Molodyj vchenyj*. 2017. 4 (44). P. 241–245. (in Ukrainian)
3. Zelenko N.V., Kovaleva Ju.Ju. (2018) Kouching jak innovacionnaja tehnologija upravlennja individual'no-lichnostnym razvitiem obuchajushhihsja [Coaching as an innovative technology for managing the individual and personal development of students]. *Tehnologo-jekonomicheskoe obrazovanie*. № 9. S. 23–27 (in Russian).
4. Kozlova E.B. (2019) Izuchenie vozmozhnostej primenenija kouch-tehnologij v obrazovanii kak sredstvo samorazvitija lichnosti magistrantov psihologo-pedagogicheskogo napravlenija podgotovki [Research of the possibilities of using coach technologies in education as a means of self-development of the personality of undergraduates in the psychological and pedagogical direction of training]. *Psihologija. Istoriko-kriticheskie obzory i sovremennye issledovanija*. T. 8. № 1A. S. 304–312 (in Russian).
5. Kostrova Ju.B., Shibarshina O.Ju. (2019) Kouching jak innovacionnaja obrazovatel'naja tehnologija [Coaching as an innovative educational technology]. *Obrazovatel'nye resursy i tehnologii*. № 2 (27). S. 27–32 (in Russian).
6. Kulemina E.V. (2018) Kouching – jeffektivnaja tehnologija psihologo-pedagogicheskogo soprovozhdenija uchashhihsja [Coaching is an effective technology of psychological and pedagogical support of students]. *Psihologija uchebnoj i professional'noj dejatel'nosti*. Novosibirsk: Obshhestvo s ogranichennoj otvetstvennost'ju "Akademizdat". S. 34–38 (in Russian).